

Начало > Парични искиове > Несъстоятелност/фалит  
Несъстоятелност/фалит

Финландия

### Производства по несъстоятелност във Финландия

Несъстоятелността означава, че длъжникът е изпаднал в положение, което е различно от временната неспособност да изплаща дълговете си, когато са изискуеми. В тази връзка производството по несъстоятелност е производство, което се отнася едновременно до всички дългове на длъжника.

Във Финландия се разграничават три различни вида производство по несъстоятелност: несъстоятелност, оздравяване на предприятие и уреждане на дълговете на физическо лице. Несъстоятелността е уредена от Закона за несъстоятелността (*Konkurssilaki* 120/2004), влязъл в сила на 1 септември 2004 г. Законът за оздравяване на предприятия (*Laki yrityksen saneerauksesta* 47/1993) и Законът за уреждане на дълговете на физически лица (*Laki yksityishenkilön velkajärjestelystä* 57/1993) влизат в сила на 8 февруари 1993 г.

Несъстоятелността представлява процедура по ликвидация, с която се цели осребряване на имуществото на длъжника и разпределяне на получените приходи между кредиторите. Оздравяването на предприятия и уреждането на дълговете на физически лица представляват мерки за оздравяване, с които се цели да се даде възможност на длъжниците да преодолеят своите финансови затруднения.

Длъжникът може също така да постигне споразумение със своите кредитори относно погасяването на дълговете и други договорености извън официално производство по несъстоятелност. Няма обаче правни разпоредби, които да уреждат договорености, извършвани на доброволни начала, поради което такива договорености не се обсъждат тук.

По-долу е представено описание на основните елементи на горепосочените производства по несъстоятелност.

#### 1 Срещу кого може да се образува производство по несъстоятелност?

##### Несъстоятелност

Несъстоятелността е с общо приложно поле, което означава, че както физически, така и юридически лица може да бъдат обявявани в несъстоятелност. Юридическото лице може да бъде обявено в несъстоятелност дори ако е заличено от съответния регистър или е прекратено. Имуществото на починало лице или масата на несъстоятелността също може да бъдат обявени в несъстоятелност.

##### Оздравяване

Всяко предприятие, което извършва стопанска дейност, може да бъде обект на производство по оздравяване, както и корпорация, индивидуален предприемач или самостоятелно заето лице.

Някои предприятия обаче, като например кредитни и застрахователни институции, които подлежат на специални разпоредби и контрол, са изключени от обхвата на производството по оздравяване.

##### Уреждане на дългове

Право на уреждане на дългове имат само физически лица. Физическо лице, което се занимава с частна стопанска дейност или което осъществява дейност в събирателно дружество или като неограничено отговорен съдружник в командитно дружество с акции, при определени условия също може да има право на уреждане на дългове.

#### 2 Какви са условията за образуване на производство по несъстоятелност?

Общото условие за образуването и на трите вида производства по несъстоятелност е длъжникът да бъде неплатежоспособен. Несъстоятелността означава, че длъжникът е изпаднал в положение, което е различно от временната неспособност да погасява дълговете си, когато са изискуеми. Производството по несъстоятелност може да започне също така, когато длъжникът е изложен на риск от изпадане в несъстоятелност.

##### Несъстоятелност

Молбата за обявяване в несъстоятелност може да се подаде или от длъжника, или от кредитора. Общото условие за обявяването в несъстоятелност е неплатежоспособността на длъжника. В Закона за несъстоятелността са предвидени допускания за несъстоятелност, за да се установи по-лесно дали дадено лице е неплатежоспособно; длъжник, който отговаря на тези допускания, се счита за неплатежоспособен, освен ако се докаже обратното.

Длъжникът се счита за неплатежоспособен, ако:

длъжникът обяви, че е неплатежоспособен и няма специални основания това изявление да не бъде прието;

длъжникът е преустановил извършването на плащания;

в рамките на изпълнително производство през шестте месеца, предшестващи подаването на молбата за обявяване в несъстоятелност, е било установено, че длъжникът не може да погаси изцяло вземането; или

длъжникът, който е или е бил задължен да води отчетност през годината, предшестваща подаването на молбата за обявяване в несъстоятелност, не е погасил определеното и дължимо вземане на кредитора в срок до една седмица от получаването на напомняне.

Кредитор може да подаде молба за обявяване в несъстоятелност, ако неговото вземане от длъжника се основава на съдебно решение или друго основание за привеждане в изпълнение, задължение, подписано от длъжника, което не е оспорено от длъжника с ясно основание, или е видно по друг начин. Не е задължително предявената сума да е просрочена. Има ограничения по отношение на подаването на молба за обявяване в несъстоятелност поради незначителни вземания и в случаите, когато вземането на кредитора е обезпечено.

Производство по несъстоятелност се образува, когато длъжникът бъде обявен в несъстоятелност от съда. Същевременно с това съдът назначава синдик. При образуването на производство по несъстоятелност длъжникът губи правото си да се разпорежда с активите, включени в масата на несъстоятелността.

Синдикът е задължен да уведоми кредиторите за образуването на производство по несъстоятелност. Съгласно изискванията на Регламент (ЕС) 2015/848 на Европейския регламент и на Съвета относно производството по несъстоятелност трябва да бъде уведомен всеки чуждестранен кредитор, както е посочено в този регламент.

Образуването на производство по несъстоятелност се вписва например в регистъра за несъстоятелност и оздравяване, търговския регистър, имотния и ипотечен регистър, регистъра на корабите, регистъра на корабите в процес на строителство, регистъра на въздухоплавателните средства, регистъра на ипотеките върху търговски предприятия, регистъра с данни за превозните средства и водачите и регистъра на ценните книжа в безналична форма.

Решението на районния съд (*käräjäoikeus*) за обявяване в несъстоятелност или за отхвърляне на молба за обявяване в несъстоятелност може да се обжалва пред съд от втора инстанция.

#### **Оздравяване**

Молбата за образуването на производство по оздравяване може да се подаде от длъжника или от кредитор. Не се изисква съгласието на длъжника в случай на производство по оздравяване, образувано от кредитор. Повечето молби се подават от длъжници.

Производство по оздравяване може да бъде образувано, ако длъжникът е неплатежоспособен и няма правни пречки за образуване на производството. Пречка има например, когато има вероятност планът за оздравяване да не подобри положението с неплатежоспособността или активите на длъжника да не са достатъчни за покриване на разходите за производство по оздравяване. Производство по оздравяване може да бъде образувано също така, когато длъжникът е изправен пред непосредствена опасност от неплатежоспособност. Производството по оздравяване поради непосредствена опасност от неплатежоспособност може да бъде образувано по молба на кредитор само ако вземането се отнася до значителен финансов интерес. Освен това производство по оздравяване може да бъде образувано от най-малко двама кредитори, чиито общи вземания представляват най-малко една пета от известните дългове на длъжника, и те подадат съвместна молба с длъжника или обявяват, че подкрепят молбата на длъжника.

Правните последици от образуването на производство по оздравяване автоматично влизат в сила, считано от датата на решението за образуване на производството. След подаването на молбата съдът може — по искане на молителя или на длъжника — да постанови забрана за погасяване на дълговете и предоставянето на обезпечение за дългове, забрана за събирането на дългове или забрана за налагане на запор или възбрана или други принудителни мерки, които влизат в сила преди образуването на производство.

Задължение на синдика е да уведоми кредиторите за образуването на производството. За образуването на производство по оздравяване трябва да бъдат уведомени и някои органи и освен това то трябва да бъде вписано например в регистъра за несъстоятелност и оздравяване, търговския регистър и имотния и ипотечния регистър.

Решението на районния съд за образуване на производство по оздравяване или за отхвърляне на молба за образуване на производство по оздравяване може да се обжалва пред съд от втора инстанция.

#### **Уреждане на дългове**

Делото за уреждане на дългове се образува по молба на длъжника. За образуването на производство по уреждане на дългове е необходимо длъжникът да бъде неплатежоспособен и да не може основателно да се очаква, че ще подобри възможностите си да плаща дотолкова, че да може да обслужва своите дългове. Основната причина за несъстоятелността трябва да е същественото влошаване на способността на длъжника да плаща вследствие на промяна в обстоятелствата, която не е предимно по вина на длъжника, като например заболяване. Уреждане на дългове може да се допусне също така, ако е налице друга основателна причина за уреждането на дълга предвид размера на дълговете и останалите пасиви на длъжника спрямо възможностите му да ги плаща. Когато се оценяват възможностите на длъжника да плаща, се вземат предвид например активите, доходите и възможностите на длъжника да получава доходи.

Не трябва да са налице законови пречки за образуването на производство по уреждане на дългове (например дълг, който е натрупан по престъпен начин или чрез неразумна и безотговорна задължнялост). Уреждане на дългове обаче може да се допусне, въпреки че е налице обща пречка, ако има основателна причина за това. В такива случаи трябва да се обърне внимание по-специално на мерките, които длъжникът е предприел за погасяването на своите дългове, от колко време са просрочени предявените суми и други обстоятелства, свързани с длъжника, както и доколко е важно уреждането на дълговете както за длъжника, така и за кредиторите.

Уреждане на дългове не може да се допусне, ако длъжникът не разполага с налични средства поради причина, която се счита за временна, или ако поради такава причина длъжникът не може да покрие повече от незначителна част от своите дългове с наличните си средства.

Правните последици от образуването на производството за уреждане на дългове пораждат действие автоматично, считано от датата на решението за образуване на производството. След подаването на молбата съдът може — по искане на длъжника — да постанови забрана за погасяване на дълговете и предоставянето на обезпечение за дългове, събирането на дългове или забрана за налагане на запор или възбрана и други принудителни мерки, които влизат в сила преди образуването на производство.

### **3 Кои активи се включват в масата на несъстоятелността? Как се третират активите, които са придобити, или които се прехвърлят на длъжника след образуването на производството по несъстоятелност?**

#### **Несъстоятелност**

Активите, с които длъжникът разполага в началото на несъстоятелността, и активите, които длъжникът придобие преди приключването на производството по несъстоятелност, представляват част от масата на несъстоятелността. Приходите от реализацията на активите, включени в масата на несъстоятелността, както и активите, които може да бъдат възстановени в масата на несъстоятелността съгласно Закона за възстановяване на активи в полза на масата на несъстоятелността (*Laki takaisinsaannista konkurssipesään 758/1991*) или на друго основание, също представляват активи в масата на несъстоятелността.

По правило несеквестрируемите активи не се включват в масата на несъстоятелността. Освен това придобитите активи или доходите, получени от физическо лице след образуване на производството по несъстоятелност, не се включват в масата на несъстоятелността.

#### **Оздравяване**

В рамките на производството по оздравяване за длъжника се изготвя план за оздравяване. Планът трябва да съдържа например отчет за финансовото положение на длъжника, т.е. неговите активи, пасиви и други задължения. Планът за оздравяване трябва да бъде изготвен въз основа на всички активи на длъжника към момента на производството. Възможно е също така възстановяване: в производството по оздравяване може да бъде изискано да бъде отменена сделка, която може да бъде възстановена в масата на несъстоятелността, на същите основания, както и в случай на несъстоятелност.

Макар че при изключителни обстоятелства е възможно планът за оздравяване да бъде изменен, след като е одобрен, размерите на плащанията, които трябва да бъдат извършени към всеки кредитор, вече не може да се увеличават с изменение на плана. Все пак активите, които са прехвърлени на длъжника след одобряването на плана за оздравяване, може да дадат основание на кредиторите за предявяване на допълнителни вземания от длъжника. Длъжникът може да бъде задължен да извърши допълнителни плащания, посочени в плана, ако финансовото състояние на длъжника бъде счетено за по-добро в сравнение с момента на изготвяне на плана. Предявяването на допълнителни вземания може да бъде прието, ако има основания за това. То трябва да бъде представено в съда в срок до една година след предаването на окончателния доклад на съда.

## Уреждане на дългове

При уреждането на дългове за длъжника се утвърждава план за плащане, съответстващ на способността на длъжника да плаща. Когато се оценява способността на длъжника да плаща, факторите, които трябва да се вземат предвид, включват средствата от ликвидацията на активите на длъжника, доходите на длъжника и възможностите му да получава доходи, необходимите разходи за живот и задължения за издръжка. При уреждането на дългове всички доходи на длъжника, надвишаващи нужните му разходи за живот и задълженията за издръжка, се използват за покриване на дълговете, както и други активи на длъжника, които не спадат към неговите средства от първа необходимост. Активите, които се считат за средства от първа необходимост, включват ползвано от собственика жилище на длъжника, обзавеждането в него в разумна степен, личните вещи и работните инструменти на длъжника, доколкото са оправдано необходими. Активите, считани за средства от първа необходимост на длъжника, може да бъдат осребрявани само в предвидените от закона случаи.

Освен това въз основа на плана за плащане от длъжника може да се изисква да извършва допълнителни плащания, ако получи допълнителни доходи или активи през периода на плащане. Длъжникът е длъжен да заплати на кредиторите определена част от всички подаръци и други еднократни плащания, които получава през периода на плащане. Когато доходите на длъжника надвишават установените в плана за плащане доходи, длъжникът може да бъде задължен да предоставя на кредиторите определена част от допълнителния доход.

## 4 Какви правомощия имат съответно длъжникът и синдикът?

### Несъстоятелност

Обявяването в несъстоятелност е въпрос, чието определяне е от компетентните на съда. Съдът също така назначава синдика. Дадено лице може да бъде назначено за синдик, ако се съгласи с назначението, притежава способностите, уменията и опита, необходими за изпълнението на длъжността, и принципно е подходящо. Синдикът не трябва да има отношения с длъжника или някой кредитор, които биха застрашили неговата независимост от длъжника или неговата безпристрастност спрямо кредиторите, както и способността му да изпълнява задачата по подходящ начин. За синдик не може да се назначава юридическо лице.

Синдикът изпълнява централна роля в управлението на масата на несъстоятелността. Задълженията на синдика включват представителство на масата на несъстоятелността, грижа за текущото управление на масата на несъстоятелността, съставяне на опис на масата на несъстоятелността и на задължеността на длъжника, приемане на предявените вземания и съставяне на проект на списъка на вземанията и на окончателен списък на вземанията. Синдикът също така се грижи за управлението и продажбата на активи, които се числят към масата на несъстоятелността, и плащането на средствата.

При образуването на производство по несъстоятелност длъжникът губи правото си да се разпорежда с активите, включени в масата на несъстоятелността. Длъжникът трябва да оказва съдействие, за да може производството по несъстоятелност да се доведе до приключване. Длъжникът трябва да разкрива на синдика необходимата информация за съставянето на описа на масата на несъстоятелността и да потвърди този опис. Длъжникът има право да получи информация за масата на несъстоятелността, да присъства на събранията на кредиторите и да изразява становища по разглежданите въпроси.

### Оздравяване

При образуването на производство по оздравяване на предприятие съдът назначава синдик. Синдикът трябва да е пълнолетен, да има репутация на честен човек, да не е в несъстоятелност и да има пълна правоспособност. Той също така трябва да притежава способностите, уменията и опита, необходими за длъжността. Синдикът не трябва да има отношения с длъжника или с когото и да било от кредиторите, които може да застрашат неговата независимост от длъжника или безпристрастността му спрямо кредиторите. За синдик не може да се назначава юридическо лице.

Синдикът отговаря за осъществяването на целта на производството по оздравяване и за защитата на интересите на кредиторите. Синдикът изготвя доклад за активите и пасивите на длъжника и предложение за план за оздравяване (някои други страни, като например длъжникът, също имат право да изготвят собствено предложение за план за оздравяване). Синдикът осъществява също така надзор върху дейностите на длъжника. Съдът може да назначи комитет на кредиторите, който да представлява кредиторите и да действа като консултативен орган, подпомагащ синдика в изпълнението на неговите задължения. Комитет не се назначава, ако това се счита за ненужно предвид малкия брой кредитори или някаква друга причина.

Длъжникът запазва правото си да се разпорежда със своите активи и дейности, освен ако по закон е предвидено друго. След образуването на производството обаче длъжникът не може например да поема нов дълг без съгласието на синдика, освен ако дългът е свързан с редовната дейност на длъжника и размерът и условията по него не са необичайни. По искане на синдика или на кредитор правото на разпореждане на длъжника може да бъде ограничено и по други начини, ако има риск длъжникът да постъпи по начин, който би увредил или застрашил интересите на кредитора. Длъжникът трябва да сътрудничи на съда, синдика и комитета на кредиторите и да им предоставя информация.

По принцип длъжникът може да продължи да упражнява своето право на действие по висящи или предстоящи съдебни производства, освен ако синдикът реши да поеме упражняването на правото на действие на длъжника.

## Уреждане на дългове

Съдът може да назначи синдик за уреждането на дългове, ако това се счита за необходимо за изясняване на финансовото състояние на длъжника, ликвидацията на неговите активи или по друг начин за уреждане на дълговете. Синдикът трябва да е пълнолетен, да има репутация на честен човек, да има готовност да се съгласи с назначението, да не е в несъстоятелност и да има пълна правоспособност. Той също така трябва да притежава способностите, уменията и опита, необходими за длъжността. Синдикът не трябва да има отношения с длъжника или с когото и да било от кредиторите, които може да застрашат неговата независимост от длъжника или безпристрастността му спрямо кредиторите. За синдик не може да се назначава юридическо лице.

Задължението на синдика, ако е назначен такъв, включва изготвянето на проект на план за плащане и изпълнението на други задачи, поставени му от съда. При изготвянето на проекта на плана за плащане синдикът трябва да преговаря с длъжника и кредиторите и да им предостави необходимата информация за уреждането на дълговете, както и да им даде възможност да представят позиция по молбата и проекта на плана за плащане. Синдикът може да бъде назначен също така, за да се грижи за ликвидацията на активите на длъжника, както и да предава на кредиторите постъпленията от ликвидацията. Ако не бъде назначен синдик, длъжникът отговаря за изготвянето на проект на план за плащане. Образуването на производство за уреждане на дългове е въпрос, чието определяне е от компетентните на съда. Съдът отговаря също така за утвърждаването на плана за плащане.

Длъжникът запазва правото на собственост и на владение по отношение на своите активи. Всички активи на длъжника обаче, които не се считат за средства от първа необходимост, се използват за покриване на дълговете. Длъжникът е задължен да предостави на съда, на кредиторите и, ако е назначен такъв, на синдика цялата необходима информация по въпроси, свързани с уреждането на дълговете. Длъжникът също така има задължението да сътрудничи за правилното осъществяване на уреждането на дълговете.

## 5 При какви условия може да се приложи прихващане?

## Несъстоятелност

Като се имат предвид някои изключения, кредитор в производство по несъстоятелност има право да прихване вземането си с дълг към длъжника, съществувал при образуването на производството, дори дългът към длъжника или вземането на кредитора да не са станали изискуеми. Прихващането не е приложимо за вземания, които не дават право на кредитора на плащане от масата на несъстоятелността, нито по отношение на вземания, които са подчинени на други вземания. Кредиторът е задължен да предостави информацията относно вземането, което ще се използва за прихващането.

## Оздравяване

Въпреки забраната за събиране на дългове кредиторът има право да прихване вземането си с дълг към длъжника, съществувал при образуването на производството, при същите условия като при производството по несъстоятелност. Изявлението за прихващане трябва да се връчи също така на синдика.

Правото на прихващане не е приложимо за прихващане от страна на кредитна институция от средствата, които длъжникът държи на депозит в институцията, когато влезе в сила забраната за събиране или след това, или по отношение на средствата, които са в кредитната институция към този момент и следва да бъдат преведени по сметката на длъжника, когато сметката може да се използва за плащания.

## Уреждане на дългове

След като започне уреждането на дълговете срещу длъжника не може да се предприемат никакви мерки за събиране на дълг, по който плащанията подлежат на спиране, или за обезпечаване на неговите плащания. Спирането на събиране включва също така прихващане между вземанията на длъжника и дълговете на кредитора. Това спиране обаче не се прилага по отношение на прихващането на данъци.

## 6 Какво въздействие оказва производството по несъстоятелност върху текущите договори, по които длъжникът е страна?

По правило договорите, които не включват вземания, предмет на производство по несъстоятелност, остават валидни и непроменени във всички видове производство по несъстоятелност.

## Несъстоятелност

Ако при образуване на производството по несъстоятелност длъжникът не е изпълнил договор, по който е страна, другата страна по договора трябва да поиска да се обяви дали масата на несъстоятелността ще покрие договора. Ако се обяви, че масата на несъстоятелността ще покрие договора и се предостави приемливо обезпечение за изпълнението на договора, договорът не може да бъде прекратен. Другата страна по договора обаче може да прекрати договора, ако той е с личен характер или има друга специална причина, поради която няма друго изискване другата страна да продължи да бъде обвързана с масата на несъстоятелността чрез договор.

Ако работодателят бъде обявен в несъстоятелност, трудовият договор може да бъде прекратен от която и да е страна, независимо от неговата продължителност. Срокът за връчване на предизвестие е 14 дни, независимо от това какъв би бил обичайно. Дължимите плащания за периода на производството по несъстоятелност се изплащат от масата на несъстоятелността.

Масата на несъстоятелността също така трябва да покрие наем, произтичащ от договор за наем на стопански обект, за периода, в който помещенията се използват във връзка с масата на несъстоятелността, дори да не е поета отговорност за изпълнението на задълженията, произтичащи от договора за наем. Ако в рамките на определен от наемодателя срок, който не е по-малък от един месец, не бъде обявено, че масата на несъстоятелността ще поеме отговорност за изпълнението на задълженията, произтичащи от договора за наем след образуването на производството по несъстоятелност, наемодателят има право да отмени договора за наем.

Ако в съответствие с договор за прехвърляне на движими активи при изплащане на покупната цена изтече срок, свързан със запазване на правото на собственост или възвръщане на владение, масата на несъстоятелността има право да се ангажира с изпълнението на договора, като уведоми продавача на въпросните активи и като заплати неизплатената покупна цена плюс лихва за просрочие в съответствие с първоначалните условия. Уведомлението трябва да бъде предоставено и цената трябва да бъде платена в рамките на разумен срок, след като продавачът е поискал заплащане или връщане на активите.

Отделна сделка може да бъде анулирана на основание за възстановяване съгласно Закона за възстановяване на активи в полза на масата на несъстоятелността.

## Оздравяване

Образуването на производство по оздравяване няма последици за съществуващите задължения на длъжника, освен ако по закон е предвидено друго.

Договор за наем или за обезпечение на кредит с приходи от наем, по който длъжникът е наемател, може да бъде прекратен от длъжника и да приключи два месеца след връчване на известието за прекратяване, въпреки евентуално съдържащите се в договора условията относно неговата продължителност или връчването на известия.

Лице, което преди образуването на производството е поело задължение спрямо длъжника за изпълнението на договор, но към момента на образуването на производството не е приключило с изпълнението, има право на плащане за извършената работа, ако изпълнението се счита за обичайно за дейността на длъжника. Ако се касае за друг вид договор, сключен преди образуването на производството, и ако към момента на образуване на производството длъжникът не е изпълнил своето задължение за плащане по договора, при поискване от другата страна синдикът ще определи дали длъжникът ще изпълни договора. Ако отговорът е отрицателен или не бъде даден в рамките на разумен период от време, другата страна има право да прекрати договора.

Договор, чрез който длъжникът би извършил плащане въз основа на или във връзка с дълг, подлежащ на реструктуриране, се счита за недействителен, освен ако задължението за извършване на плащането се базира на утвърден план за оздравяване.

Ако работодател е обект на процедура по оздравяване, работодателят има право да прекрати трудовия договор, независимо от неговата продължителност, с двумесечно предизвестие, като се спазват някои условия.

Сделка, която е можело да бъде отменена, ако е била подадена молба за обявяване в несъстоятелност вместо молба за оздравяване, може да бъде отменена по искане на кредитор в рамките на производството по оздравяване на същите основания като предвидените в Закона за възстановяване на активи в полза на масата на несъстоятелността.

## Уреждане на дългове

Длъжникът има право с двумесечно известие да прекрати договор за наем или друг вид договор, по който длъжникът е наемател, потребителски договор или договор за покупка на изплащане.

Длъжникът трябва да върне активите, придобити въз основа на схема за частично плащане или покупка на изплащане, които не се числят към средствата от първа необходимост.

Договор, чрез който длъжникът е задължен да извърши плащане въз основа на или във връзка с дълг, подлежащ на реструктуриране, се счита за недействителен, освен ако задължението за извършване на плащането се базира на утвърдения план за плащане или на закона.

Лице, което преди образуването на производството е поело задължение спрямо длъжника за изпълнението на договор, но към момента на образуването на производството не е приключило с изпълнението, има право на плащане за извършената работа, ако изпълнението се счита за обичайно за дейността на длъжника.

Сделка, която е можело да бъде отменена, ако е била подадена молба за обявяване в несъстоятелност вместо молба за уреждане на дългове, може да бъде отменена по искане на кредитор в рамките на производството по уреждане на дългове на същите основания като предвидените в Закона за възстановяване на активи в полза на масата на несъстоятелността.

### **7 Какво въздействие производството по несъстоятелност оказва върху предявени иски на индивидуални кредитори (с изключение на висящи дела)?**

#### **Несъстоятелност**

След образуването на производство по несъстоятелност не може да се предявяват иски срещу масата на несъстоятелността за целите на получаване на основание за изпълнение по вземане при несъстоятелност и не може да се изпълняват принудителни мерки по активи от масата на несъстоятелността с цел събиране на вземане при несъстоятелност. Въпреки това кредитор, чието вземане е обезпечено, може да предяви иск за събиране на вземането чрез реализиране на обезпечението.

#### **Оздравяване**

По правило след образуването на производство по оздравяване длъжникът е обект на забрана за погасяване, а кредиторите са обект на забрана за събиране на дългове, т.е. не могат да се предприемат мерки срещу длъжника с цел събиране на дълг, който подлежи на реструктуриране, или за гарантиране на неговото плащане. В някои случаи кредитор с обезпечено вземане може да поиска от съда да даде разрешение на кредитора да използва обезпечението, за да получи плащане. Това може да стане например, когато е ясно, че предвид мерките за оздравяване не е нужно имуществото, което е предоставено като обезпечение, да остане във владение на длъжника.

По правило след образуване на производството срещу длъжника не могат да се предприемат обезпечителни мерки на база на официални решения.

#### **Уреждане на дългове**

Како при производствата по оздравяване, в рамките на производствата по уреждане на дългове събирането на дълговете на кредитора се спира. Когато дългът е обект на спиране на плащанията, не могат да се предприемат никакви мерки срещу длъжника с цел събиране на дълг, който подлежи на плащане, или за обезпечаване на неговото плащане. Освен това на длъжника не се начисляват санкции за забавено плащане. В някои случаи обаче кредитор с обезпечено вземане може да поиска от съда да даде разрешение на кредитора да използва обезпечението, за да получи плащане. Това може да стане например, когато активите, които служат за обезпечение, не се считат за средства от първа необходимост на длъжника или ако длъжникът не се нуждае от активите за осъществяване на стопанската си дейност.

Кредиторът може да предяви иск или да образува друго производство, за да запази правото си на принудително изпълнение или за да получи основание за изпълнение. По правило, въпреки забраните, свързани с образуването на производство по уреждане на дългове, кредиторът може да поиска също така издаването на определение за обезпечителни мерки и изпълнението на това определение.

### **8 Какво въздействие производството по несъстоятелност оказва върху продължаването на висящи дела към момента на образуване на производството по несъстоятелност?**

#### **Несъстоятелност**

При образуването на производството по несъстоятелност длъжникът губи правото си да се разпорежда с активите, включени в масата на несъстоятелността, което преминава към синдика. В резултат на това масата на несъстоятелността има право да придобие статут на страна по въпроси, касаещи активите, включени в масата на несъстоятелността: във връзка с масата на несъстоятелността трябва да се запази възможността за възобновяване на висящи съдебни производства между длъжника и трети страни, които засягат активи от масата на несъстоятелността. Ако тази възможност не бъде използвана за масата на несъстоятелността, длъжникът има право да възобнови производството.

Във връзка с масата на несъстоятелността също така трябва да се запази възможността за възобновяване на съдебни производства спрямо длъжника, касаещи висящо вземане при несъстоятелност. Ако бъде отказана реакция по иска във връзка с масата на несъстоятелността и длъжникът не желае да възобнови производството, ищецът може да поиска делото да бъде приключено.

#### **Оздравяване**

Длъжникът може да продължи да упражнява своето право на действие по висящи съдебни производства или в други съответни производства, по които е страна, освен ако синдикът реши да поеме упражняването на правото на действие на длъжника. Същата разпоредба е приложима при съдебни производства или други производства, които предстоят след образуването на производството по оздравяване.

Синдикът има право да предявява иски и да образува съдебни производства или други съответни производства от името на длъжника, както и да упражнява правото на действие на длъжника в рамките на производствата. Освен това синдикът може да приема уведомления от името на длъжника.

#### **Уреждане на дългове**

Образуването на производство по уреждане на дългове не оказва въздействие върху висящи съдебни производства или правото на действие на длъжника в рамките на производствата.

### **9 Кои са основните характеристики на участието на кредиторите в производството по несъстоятелност?**

#### **Несъстоятелност**

Кредиторът може да подаде молба за обявяване в несъстоятелност.

Кредиторите имат първостепенни правомощия в производствата по несъстоятелност. Кредиторите могат да упражнят правата си върху масата на несъстоятелността, ако въпросът не е решен по закон или уреден от синдика. Освен това кредиторите може да запазят правата си по отношение на въпроси, касаещи текущото управление на масата на несъстоятелността, или да делегират своите права на синдика. Правото на кредиторите на несъстоятелността възниква при образуването на производството по несъстоятелност и се погасява, когато производството приключи.

Правото да упражняват правата на кредитори се предоставя на онези от кредиторите, които имат вземания при несъстоятелност спрямо длъжника и които са предявили своите вземания. След изтичане на срока за предявяване с такова право разполагат само онези кредитори, които са предявили своите вземания или чиито вземания могат по друг начин да се вземат предвид в списъка на вземанията, както и кредитори, чиито вземания са обезпечени и които са представили своите вземания.

Най-важният орган за вземане на решения е събирането на кредиторите, но може да се прилагат и други процедури за вземане на решения.

Кредиторите може да сформират също така комитет на кредиторите, който да служи като звено за преговори и връзка между синдика и кредиторите. Правата на глас на кредиторите се определят въз основа на тяхното текущо вземане към масата на несъстоятелността. Решенията на събирането на кредиторите се приемат въз основа на позицията, подкрепена от кредитори, чиито общи права на глас формират мнозинство от

повече от половината от всички кредитори, участващи в гласуването. При алтернативните процедури на вземане на решения гласовете се броят въз основа на правата на глас на кредиторите, които изразяват дадена позиция.

#### **Оздравяване**

Кредиторът може да подаде молба за образуването на производство по оздравяване.

Може да бъде сформирани комитет на кредиторите, който да служи като съвместен представител на кредиторите. Комитетът представлява всички групи кредитори и в задълженията му се включва да подпомага синдика при изпълнението на неговите задължения и да следи дейността на синдика от името на кредиторите. Комитетът приема решенията си с обикновено мнозинство.

Когато синдикът изготвя проекта на плана за оздравяване, той трябва да проведе преговори с комитетата на кредиторите и, ако е необходимо, с отделни кредитори. Освен това кредитори или групи кредитори, чиито вземания надхвърлят определения по закон праг, имат право да внесат проект на план за оздравяване. След като бъде съставен проектът на плана за оздравяване, той се представя на кредиторите за одобрение. Ако няма пречки за одобряването на плана, той може да бъде одобрен с приемането му от всички кредитори, с приемането му от мнозинството в групите на кредиторите и, при определени обстоятелства, дори без да бъде приет от мнозинството във всички групи на кредиторите.

#### **Уреждане на дългове**

Кредитор не може да подава молба за уреждането на дългове на физическо лице. По правило обаче преди да подаде молба за уреждане на дългове, длъжникът трябва да определи дали има възможност да се договори уреждането с кредиторите. В съответствие с установените практики за кредитиране и събиране на дългове кредиторът трябва да сътрудничи за постигането на уреждане на дълговете.

Кредиторите трябва да получат възможност да представят позицията си относно молбата за уреждане на дългове и относно проекта на плана за плащане. Когато е необходимо, кредиторите трябва да представят данни за вземането си в писмен вид. Одобрен план за плащане може да се изменя по искане на кредитора или може да бъде наредено да се погаси на определени основания.

### **10 По какъв начин синдикът може да използва или да се разпорежда с активи от масата на несъстоятелността?**

#### **Несъстоятелност**

Активите в рамките на масата на несъстоятелността трябва да се управляват с дължимата грижа и целесъобразност и в съответствие с подходящи административни практики.

Едно от задълженията на синдика е да осъществява надзор върху продажбата на активите, включени в масата на несъстоятелността. Активите в масата на несъстоятелността трябва да се ликвидират по най-изгодния начин, за да се постигне възможно най-добър резултат от продажбата.

Обезпечения, включени в масата на несъстоятелността, може да се продават само ако кредиторът, който е защитен с въпросното обезпечение, е съгласен с това или ако съдът даде разрешение за това.

Активите, включени в масата на несъстоятелността, не може да се прехвърлят на синдика или на асистиенти на синдика, или на лица, свързани със синдика или с асистент.

#### **Оздравяване и уреждане на дългове**

Правата на синдика са ограничени до правото на достъп до информацията, която се изисква за изпълнението на задълженията на синдик.

Длъжникът запазва правото на собственост и на владение по отношение на своите активи и синдикът няма право да използва или прехвърля активите на длъжника.

Длъжникът обаче трябва да получи съгласието на синдика за редица дейности, свързани с прехвърляне на активи.

#### **Уреждане на дългове**

В производствата по уреждане на дългове на синдика може да бъде наредено да ликвидира активите и да приложи свързаните мерки и действия, както и да предаде съответните постъпления на получателите.

### **11 Как трябва да се предявят вземанията към масата на несъстоятелността на длъжника и как се третира вземания, които са възникнали след образуването на производството по несъстоятелност?**

#### **Несъстоятелност**

Вземането при несъстоятелност означава дълг на длъжника и почива на правно основание, възникнало преди образуването на производството по несъстоятелност. Освен това вземанията с обезпечения и вземанията, чиято база или размер са условни, оспорвани или по друг начин неясни, се считат за вземания в производство по несъстоятелност. При продължителни дългови отношения частта от дълга от периода преди образуването на производството по несъстоятелност се счита за вземане в производство по несъстоятелност.

Във Финландия масата на несъстоятелността има право независимо да сключва договори и съответно разполага със свои собствени права и задължения. Вземания, възникнали след образуването на производството по несъстоятелност, се считат за административни разходи, т.е. дълг на масата на несъстоятелността, който се плаща изцяло с активите на масата на несъстоятелността. Масата на несъстоятелността носи отговорност за дълговете, произтичащи от производството по несъстоятелност или въз основа на сключен договор или поето задължение от масата на несъстоятелността, както и за дълговете, за които е отговорна по закон. Тези дългове обичайно включват хонорара на синдика, заплатите на служителите и разходите за наем, произтичащи от договори за наем на стопански обекти.

#### **Оздравяване**

*Дълг, който подлежи на реструктуриране*, означава всички дългове на длъжника, възникнали преди подаването на молба, включително обезпечени дългове и дългове, чието основание или размер са условни, или са оспорени, или неясни по друг начин. Тези дългове се погасяват, както е посочено в плана за плащане на одобрен план за оздравяване.

Дългове, възникнали след подаването на молбата, се погасяват, когато станат дължими. Същото важи за хонорари, такси и други текущи разходи, основани на продължителни договорни отношения или на постоянен договор за използване или владение, доколкото се отнасят до периода след подаването на молбата.

#### **Уреждане на дългове**

Уреждането на дългове обхваща всички дългове на длъжника, съществували преди образуването на производството по уреждане на дългове.

Това включва обезпечени пасиви и дългове, които са условни, спорни или по друг начин неопределени, що се отнася до техния размер или основание, както и лихвата върху такива дългове, начислена в периода между образуването на производство по уреждане на дългове и утвърждаването на плана за плащане, и разходите по събирането и изпълнението на тези дългове, когато се постанови, че са платими от длъжника.

Дългове извън производството по уреждане на дългове се погасяват, когато станат дължими.

### **12 Какви са правилата, уреждащи предявяването, установяването и приемането на вземанията?**

#### **Несъстоятелност**

За да има право на плащане, кредиторът трябва да предяви вземането си към масата на несъстоятелността в писмен вид (писмо за предявяване), като го представи на синдика в срока за предявяване. В писмото за предявяване трябва да се посочва например основната сума на вземането,

начислената лихва и основанието за вземането и за лихвата. Предявяването може да се преразглежда или допълва и след срока за предявяване. Вземанията може да се предявяват и със задна дата, ако кредиторът заплати допълнителна такса към масата на несъстоятелността, освен ако е имало основателна причина вземането да не бъде предявено в срока за предявяване. Синдикът може да включи дадено вземане при несъстоятелност в проекта на списъка на вземанията, без вземането да е предявено, ако няма спорове по отношение на основанието и размера на вземането.

Синдикът трябва да установи действителността на предявените вземания и техния възможен ред според предимството по клас. Вземанията, които дават право на изплащане, трябва да се посочат в проекта на списъка на вземанията. Дадено вземане в проекта на списъка на вземанията може да бъде оспорено от синдика, от кредитор или от длъжника, като се представят подробности и основания. Когато вземането на кредитор е оспорено, синдикът трябва да осигури възможност на кредитора да бъде изслушан във връзка с възражението и да представи доказателства в подкрепа на неговото вземане. Вземане, което не е оспорено навреме, трябва да се счита за прието.

След това синдикът трябва да състави списъка на вземанията, като отчете възраженията и изявленията, и да представи списъка пред съда за утвърждаване. Съдът се произнася по възраженията и останалите разногласия незабавно или в рамките на гражданско производство и в крайна сметка утвърждава списъка на вземанията.

#### **Оздравяване**

Към своята молба за образуване на производство по оздравяване длъжникът трябва да приложи декларацията относно кредиторите, дълговете и техните обезпечения. При издаване на решението за образуване на производството по оздравяване съдът определя срок, в който кредиторите трябва да заявят своите вземания в писмен вид пред синдика, ако съответните вземания се различават от посочените от длъжника.

Когато проектът на плана за оздравяване бъде представен в съда, съдът трябва да даде възможност на страните да заявят в писмен вид пред синдика своите възражения срещу вземанията, които са включени в проекта, както и възможност да представят писмено изявление по проекта в рамките на определен срок или да призове въпросните страни да бъдат изслушани в съда. Възраженията от страна на длъжника може да се представят както от синдика, така и от самия длъжник. Възраженията се разглеждат и въпросът се решава при разглеждане на проекта, ако това е възможно, или въпросът може да бъде решен в рамките на отделно съдебно производство. След като съдът вземе решение по неясно преразглеждане на дълг, на лицето, което е изготвило проекта, може да бъде дадена възможност да коригира, преразгледа или допълни проекта. След това кредиторите гласуват проекта на плана за оздравяване.

По правило задължение, което не е обявено от длъжника или предявено от кредитора в производството по оздравяване и което не е станало известно на синдика по друг начин преди одобряването на плана за оздравяване, изтича при одобряването на плана за оздравяване.

#### **Уреждане на дългове**

При подаването на молба за уреждане на дългове длъжникът трябва да представи описание на своите кредитори и дългове. При издаване на решението за образуване на производството по уреждане на дългове съдът трябва да изпрати до кредиторите копия на решението на съда, молбата и проекта на плана за плащане на длъжника. Съдът също така трябва да определи краен срок за писмените изявления на кредиторите относно размера на дълговете, които подлежат на уреждане, ако са различни от обявените от длъжника, както и краен срок за писмените изявления на кредиторите относно молбата и проекта на плана за плащане на длъжника и относно евентуални възражения срещу дълговете, включени в проекта.

Съдът ще разгледа възраженията в рамките на производството по уреждане на дългове и ще се произнесе по тях в плана за плащане, ако това е възможно, без да се стига до значително забавяне при уреждането на дълговете. В противен случай съдът отнася въпроса за решаване като отделен иск или в рамките на друго производство. След това планът за плащане може да се утвърди, при условие че уреждането на дълговете на длъжника е одобрено.

Планът за плащане може да се изменя по молба на длъжника или на кредитор, ако след утвърждаването на плана стане известно, че съществува дълг, който подлежи на уреждане и който не е бил известен към момента на утвърждаването на плана за плащане.

Ако дълг, който подлежи на уреждане, се появи след завършването на плана за плащане и планът за плащане е можел да се измени във връзка с възпросния дълг, длъжникът трябва да погаси дълга в размера, който би бил отреден на кредитора, ако дългът е бил включен в плана за плащане.

#### **13 Какви са правилата, уреждащи разпределянето на приходите? Как се образува редът на вземанията и на правата на кредиторите?**

По правило във всички видове производства по несъстоятелност вземанията се считат за равнопоставени, т.е. всеки кредитор има еднакво право да получи плащане от средствата за изплащане съразмерно на неговото вземане. Изключенията от това правило се отнасят до разпоредбите, касаещи вземанията с предимство и вземанията с най-ниския приоритет.

#### **Несъстоятелност**

Плащанията към кредиторите на несъстоятелността се извършват в съответствие с утвърдения списък на вземанията. Разпоредбите относно определянето на реда на вземанията при несъстоятелност в случаи, когато активите на длъжника не са достатъчни за покриването на всички вземания, са определени в Закона за реда на вземанията (*Laki velkojen maksunsaantijärjestyksestä* 1578/1992).

Вземанията, гарантирани с обезпечение или с право на задържане, представляват вземания с предимство, каквито са и вземанията, възникнали във връзка с оздравяването на предприятие, издръжка, дължима на дете, и бизнес ипотеки. Вземанията, които са подчинени на други вземания, и техният съответен ред са определени в отделни разпоредби. Такива вземания включват лихви и санкции за забавено плащане, свързани с подчинено вземане, начислени след момента на образуването на производството по несъстоятелност, и други такси съгласно публичното право, освен глоби и плащания на санкции.

#### **Оздравяване**

Кредиторите, които извън производството по оздравяване биха имали равни права на плащане по тяхното вземане, имат еднакъв статут при уреждането на дълговете в рамките на плана за оздравяване. В плана за оздравяване обаче може да бъде предвидено, че кредиторите с вземания с малък материален интерес следва да получат плащането си изцяло.

По отношение на обезпечените дългове може да се прилагат само ограничени мерки от споразумението за уреждане на дълговете, тъй като главницата на обезпечения дълг не може да се намалява. Уреждането на дългове не оказва въздействие върху съществуването или съдържанието на правото на кредитор на реално обезпечение.

При уреждането на дългове лихвата и другите кредитни разходи, направени по време на производството по оздравяване във връзка с дълговете, подлежащи на преразглеждане, различни от обезпечените дългове, се считат за дългове с най-нисък приоритет.

#### **Уреждане на дългове**

Наличните средства на длъжника и средствата от ликвидацията на неговите активи трябва да се разпределят за покриване на обикновените дългове пропорционално на техния размер. По отношение на обикновения дълг може да се прилагат всички налични мерки за уреждане на дългове, но задължението за плащане по отношение на обезпечените дългове не може да се отменя.

Уреждането на дългове не оказва въздействие върху съществуването или съдържанието на правото на кредитор на реално обезпечение.

Трябва да се използва механизмът, който нанася най-малка вреда на кредитора и все пак е достатъчен за оздравяване на финансовото положение на длъжника. Последните пасиви, които се разпределят като плащане от наличните средства и средствата от ликвидацията на длъжника, са дълговете, които биха били подчинени, ако длъжникът е бил обявен в несъстоятелност, и лихвата, начислена от образуването на производството по уреждане на дългове до утвърждаването на плана за плащане.

#### **14 Какви са условията за и действието на приключването на производството по несъстоятелност (по-специално при сключването на предпазен конкордат)?**

##### **Несъстоятелност**

Синдикът изготвя списъка на вземанията, както е описано в раздел 12. По правило съдебното производство по несъстоятелност приключва с утвърждаване на списъка на вземанията.

Цялостното производство по несъстоятелност приключва, след като кредиторите одобряват окончателното уреждане на сметките. Синдикът съставя окончателно уреждане на сметките, след като масата на несъстоятелността бъде отчетена и активите, които са включени в масата, бъдат ликвидирани. Окончателното уреждане на сметките може да бъде съставено дори ако масата на несъстоятелността е частично неотчетена, тъй като дадено обезпечение или други активи с малка стойност не са били продадени или защото дадено вземане при несъстоятелност или незначителна част от вземанията е неясно/а.

Споразумение за приключване на производството по несъстоятелност може да бъде сключено, ако е подкрепено от длъжника и от мнозинството от кредиторите. След като споразумението бъде утвърдено, назначението на синдика и правата на кредиторите се прекратяват.

Съдът може да издаде решение за приключване на производството по несъстоятелност, ако средствата в масата на несъстоятелността не са достатъчни за покриване на разходите за производството по несъстоятелност или ако продължаването на производството по несъстоятелност не е целесъобразно по друга причина. Съдът обаче не може да издаде решение за приключване на производството по несъстоятелност, ако производството по несъстоятелност ще продължи под формата на публична ликвидация. Причините за продължаване на производството по несъстоятелност под формата на публична ликвидация може да включват например необходимост от задълбочена проверка на длъжника. Публичната ликвидация приключва с окончателното уреждане на сметките.

Поради основателна причина решението за обявяване в несъстоятелност може да бъде отменено в срок до осем дни след издаването му. След това се прекратяват правните последици от обявяването в несъстоятелност.

Отговорността за дълговете продължава и след производството по несъстоятелност. Длъжникът не се освобождава от отговорността за задълженията при несъстоятелност, които не са били погасени изцяло в рамките на производството по несъстоятелност.

##### **Оздравяване**

Съдебната процедура по оздравяването приключва при утвърждаването на плана за оздравяване. С утвърждаването на плана длъжникът отново получава свобода на разпореджване и се прекратяват правните последици, свързани с образуването на производството, като например забрана на плащания и на събиране на дългове. След като планът за оздравяване бъде утвърден, условията по реструктурираните дългове се уреждат с плана за оздравяване и по правило всички дългове, подлежащи на реструктуриране, но останали неизвестни, се прекратяват.

При поискване от надзорник или кредитор, съдът може да постанови прекратяване на плана за оздравяване, ако длъжникът е нарушил плана и нарушението не е незначително. Планът за оздравяване се прекратява също така, ако длъжникът бъде обявен в несъстоятелност преди приключването на плана. Съдът може да постанови също така прекратяване на споразумението за уреждане на дълговете с конкретен кредитор в рамките на плана за оздравяване, например ако според плана длъжникът съществено е пренебрегнал задълженията си към кредитора. След прекратяването кредиторът ще има същите права, каквито е имал преди утвърждаването на плана за оздравяване.

След приключването на плана за оздравяване надзорникът или, ако няма надзорник, длъжникът трябва да представи окончателен доклад за изпълнението на плана.

##### **Уреждане на дългове**

Съдебното производство по уреждане на дългове приключва, след като съдът утвърди плана за плащане. След като планът за плащане бъде утвърден, условията по подлежащите на уреждане дългове се уреждат с плана за плащане. Задълженията за плащане, предвидени в плана за плащане, са обвързващи за длъжника до изпълнението на всички определени задължения. Независимо че срокът на плана за плащане е приключил, предвидената в него отговорност на длъжника остава в сила, доколкото въпросните задължения не са изпълнени. Длъжникът не се освобождава от задължението за погасяване на останалите дългове, докато не бъдат изпълнени всички задължения, предвидени в плана за плащане.

Планът за плащане се прекратява, ако длъжникът бъде обявен в несъстоятелност преди края на плана. При поискване от длъжника или кредитор съдът може да постанови прекратяването на плана за плащане, ако длъжникът е пренебрегнал законоустановените си задължения. След прекратяването кредиторът има същите права, каквито е имал преди уреждането на дълговете.

#### **15 Какви са правата на кредиторите след приключване на производството по несъстоятелност?**

##### **Несъстоятелност**

Приключването на производството по несъстоятелност не освобождава длъжника от отговорността му във връзка с дълговете. С други думи, длъжникът продължава да носи отговорност за онези задължения при несъстоятелност, които не са били погасени изцяло по време на производството по несъстоятелност.

##### **Оздравяване**

Кредиторите имат право да получат плащане по своите вземания, които са посочени в плана за оздравяване, и оздравяването не приключва, докато не бъдат изпълнени предвидените в плана задължения. След изпълнението на плана кредиторите повече нямат право да получават плащания.

Може да се постанови също така прекратяването на план за оздравяване, както е описано в раздел 14. Това означава, че неговото действие се прекратява и кредиторите имат същите права на плащане за дългове, подлежащи на реструктуриране, които биха имали, ако планът за оздравяване не е бил одобрен. Прекратяването на плана не оказва въздействие върху действителността на сделките, които вече са сключени въз основа на плана.

##### **Уреждане на дългове**

Условията на подлежащите на уреждане дългове се уреждат с плана за плащане. Трябва да бъде определен срокът на плана за плащане.

Длъжникът се освобождава напълно от всички неуредени задължения, които не са включени в плана за плащане.

Независимо че срокът на плана за плащане е приключил, предвидените в него отговорности на длъжника остават в сила, докато съответните задължения бъдат изпълнени. След изпълнението на плана за плащане кредиторите повече нямат право да получават плащания.

#### **16 Кой поема разходите и съдебните разходи в производството по несъстоятелност?**

##### **Несъстоятелност**



Разходите за производството по несъстоятелност включват съдебните такси, които се начисляват по производството, хонорара на синдика и всички други разходи, произтичащи от проверката и управлението на масата на несъстоятелността.

Разходите за производството по несъстоятелност се покриват със средствата от масата на несъстоятелността. Ако средствата от масата на несъстоятелността не са достатъчни за покриването на разходите, кредиторът може да поеме отговорност за покриването на разходите, за да избегне прекратяване на производството по несъстоятелност.

Съдът може да реши също така производството по несъстоятелност да продължи под формата на публична ликвидация, ако сметне, че има основания за това, например поради недостатъчни средства в масата на несъстоятелността. В такъв случай назначението на синдика и правата на кредиторите на масата на несъстоятелността се прекратяват. Разходите за производството по несъстоятелност, произтичащи от публичната ликвидация, се плащат с държавни средства, доколкото средствата от масата на несъстоятелността не са достатъчни за покриването на тези разходи.

#### **Оздравяване**

Разходите за производството, като възнаграждението на синдика, се заплащат от активите на длъжника. Друга страна също може да поеме отговорност за разходите, тъй като една от пречките за образуване на производство по оздравяване е вероятността активите на длъжника да не са достатъчни за покриване на разходите по производството. Независимо от това, отговорността за разходите рядко се поема от трета страна. Компенсирането на разходите, свързани с комитетата на кредиторите, е отговорност на кредиторите, освен ако е посочено друго в плана за оздравяване.

Лицето, което желае да упражни правото да представи проект на план за оздравяване, трябва да изготви проекта на свои разходи и за своя сметка.

#### **Уреждане на дългове**

Разходите за образуване на производство включват разумен хонорар за услугите на синдик и възстановяване на разходите, направени от синдика. По правило длъжникът трябва да покрие хонорара и разходите на синдика в размер, непревишаващ наличните средства на длъжника през четирите месеца, следващи утвърждаването на плана за плащане или изменения план за плащане. Частта от хонорара и разходите, които не са покрити от длъжника, се плащат с държавни средства. Ако молбата за уреждане на дългове бъде отхвърлена, целият хонорар и всички разходи се плащат с държавни средства.

#### **17 Какви са правилата относно нищожността, унищожаемостта или относителната недействителност на правните актове, които са във вреда на кредиторите на несъстоятелността?**

Във всички видове производства по несъстоятелност се прилагат разпоредби за възстановяване.

Активите, които са прехвърлени преди образуването на производството по несъстоятелност и които отговарят на предвидените в закона условия, може да бъдат възстановени чрез предявяване на иск за възстановяване или на иск по отношение на правото на собственост, или на иск за обявяване на недействителност. Във всички видове производства по несъстоятелност по отношение на възстановяването се прилагат разпоредбите на Закона за възстановяване на активи към масата на несъстоятелността. Трябва да са налице основания за възстановяването. Предпоставките за наличието на основания за възстановяване и съответно за отмяна на сделката са следните:

сделката е използвана за неправомерно облагодетелстване на един кредитор за сметка на останалите кредитори, за прехвърляне на активи извън досега на кредиторите или за увеличаване на общия размер на дълга в ущърб на кредиторите;

длъжникът е бил неплатежоспособен към момента на сделката или сделката е допринесла за несъстоятелността на длъжника; ако сделката се отнася до подарък, друга предпоставка е длъжникът да е бил свръхзадължен или да е станал свръхзадължен вследствие на сделката;

другата страна по сделката е знаела или е трябвало да знае, че длъжникът е неплатежоспособен/свръхзадължен, или за последиците от сделката върху финансовото състояние на длъжника, както и за други фактори, поради които сделката е нецелесъобразна.

Ако другата страна по сделката е близък роднина на длъжника, се приема, че въпросното лице е запознато с горепосочените фактори, освен ако може да докаже, че е действало добросъвестно. Ако сделката е сключена повече от пет години преди образуването на производството по несъстоятелност, тя може да бъде отменена само ако страна по сделката е бил близък роднина на длъжника.

Погасявания на дългове, направени повече от три месеца преди датата на молбата за образуване на производство по несъстоятелност, могат да се отменят, ако погасяването е осъществено чрез необичайни средства за плащане или ако е извършено предсрочно, или ако погасената сума се счита за значителна, като се имат предвид средствата в масата на несъстоятелността. Погасявания не могат да се отменят обаче, ако се приемат за обичайни, като се имат предвид обстоятелствата. Плащанията, които бъдат събрани чрез запор, също могат да бъдат върнати, при условие че запорът е наложен повече от три месеца преди крайния срок. За близки роднини на длъжника приложимият срок е по-дълъг. Плащането може да бъде върнато дори ако кредиторът е действал добросъвестно.

Предвидени са също така отделни разпоредби, уреждащи връщането например на подаръци, делбата на имущество, прихващания и обезпечения.

Последна актуализация: 03/02/2023

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.